

Heusden Nu en Straks

Programma 2022 - 2026

Dromen. Doen. Heusden.

Voorwoord

‘De jeugd heeft de toekomst’ wordt vaak gezegd. Dit staat als een paal boven water. Om de jeugd ook die toekomst te kunnen bieden, is het aan ons om nú de juiste keuzes te maken, waar diezelfde jeugd van nu later ook iets aan heeft. Met dit programma ‘Heusden Nu en Straks’ gaan we samen deze uitdaging in de komende bestuursperiode 2022-2026 aan. Onze maatschappelijke opgaven reiken verder dan de komende vier jaren en zijn steeds complexer. Bijvoorbeeld als het gaat over klimaat en energie, werk en inkomen, het sociaal domein en de nieuwe Omgevingswet. Deze opgaven vragen om passende en vernieuwende oplossingen. Met lef en daadkracht maken wij ons hiervoor in de komende vier jaren sterk.

Meedenken, meedoen en ruimte bieden

Natuurlijk kunnen wij dit niet alleen. De mening van onze inwoners is hierbij belangrijk. Zeker met het oog op de toekomst, vragen we nadrukkelijk aan onze jeugd om mee te blijven denken. Dit vragen we ook aan onze ondernemers, maatschappelijke organisaties, andere overheidsorganisaties en niet in de laatste plaats aan onze gemeenteraad. Door mee te denken, mee te doen en ruimte te bieden aan eigen initiatief, maken we van Heusden nog meer een plek waar het goed leven, goed wonen en goed werken is. Maar ook een omgeving waar we voor elkaar zorgen en verantwoordelijkheid dragen voor elkaar.

Toekomstvisie

Dit programma is opgesteld met onder andere input van alle politieke partijen in Heusden. Ook dachten onze jeugdburgemeesters en jeugdambassadeurs, tijdens een pizzasessie, met ons mee over maatschappelijke vraagstukken en oplossingen. Oplossingen die, vooral met het oog op toekomstige generaties, duurzaam moeten zijn. In de komende jaren kijken we daarom niet alleen naar de nabije toekomst. We kijken ook naar de periode daarna en stellen hiervoor met onze samenleving een toekomstvisie op. Daarom de titel ‘Heusden Nu en straks’.

Samenwerken

Met dit programma als een stevige basis, geven wij bestuurlijk richting voor de komende jaren. Tegelijkertijd laten we voldoende ruimte open voor nieuwe ideeën en verdere invulling. Wij zien dan ook uit naar een succesvolle samenwerking met onze inwoners, ondernemers, organisaties en gemeenteraad om van Heusden in alle opzichten, nog meer een thuis te maken.

Inhoud

1. Goed wonen en thuis voelen	4	3. Ondernemend Heusden	16
Werk aan de winkel	5	Kansen en maatwerk	17
Bouwen en wonen		Economie en ondernemersklimaat	
Hoger kwaliteitsniveau	6	De beste uitkering is werk	17
Openbare ruimte		Werk en inkomen	
Goed en veilig bereikbaar	7	Onmisbaar voor de economie	18
Mobiliteit en verkeer		Arbeidsmigranten	
Droge voeten	8	Parels en schatten	18
Natuur en water		Recreatie en toerisme	
Veilig gevoel	8	Deuren en terrassen open	19
Veiligheid		Winkelcentra en horeca	
Samen verantwoordelijk	9	Vitaal en toekomstgericht	19
Afval		Buitengebied	
2. Iedereen doet mee	10	4. Blik op de toekomst	20
Een leven lang leren	10	Ook voor onze kinderen	20
Onderwijs		Duurzame ontwikkeling	
In beweging blijven	11	Gebruik van kracht en creativiteit	21
Sport en bewegen		Inwoners- en overheidsparticipatie	
Beleven en ontmoeten	12	Voor onze inwoners en ondernemers	22
Cultuur en kunst		Bestuurszaken	
Iedereen doet mee	13	Samenwerking	
Integrale aanpak sociaal domein		Informatievoorziening en dataveiligheid	
Jeugdhulp en WMO		Dienstverlening	
Samen zorgen en samen leven		Gemeentelijke portemonnee	24
55-Plusers		Financiën	
Jeugd en jongeren		Financiële impact	24
Eenzaamheid en mantelzorgers		Wat vinden onze	
Beter voorkomen	14	jonge inwoners belangrijk?	25
Armoedepreventie en schuldhulp		Portefeuilleverdeling	26
Verantwoordelijkheid nemen	15		
Vluchtelingen en statushouders			

A scenic view of a modern residential neighborhood. In the foreground, a wooden bridge with vertical posts crosses a calm pond. The water reflects the bridge and the surrounding greenery. In the background, several modern houses with red and white facades and blue roofs are visible under a clear blue sky. The houses are surrounded by lush green grass and trees.

1. Goed wonen en thuis voelen

We willen dat iedereen zich thuis voelt in Heusden. Daarom heeft het bouwen van nieuwe woningen een hoge prioriteit. Net als onze bestaande dorpen en kernen, hebben ook nieuwe wijken hun eigen identiteit, waar het aantrekkelijk en veilig wonen is. Niet alleen je huis bepaalt het woongenot, ook de omgeving waar je woont en de inrichting van de openbare ruimte zijn zeker zo belangrijk. Nu en straks.

Werk aan de winkel

Bouwen en wonen

Wat willen we bereiken?

- Er is werk aan de winkel! We bouwen woningen naar behoefte. Dat doen we voor alle doelgroepen en in alle kernen. We maken hier extra werk van door het woningbouwprogramma versneld uit te voeren.
- Woningzoekenden vinden op dit moment moeilijk een huis. De doorstroming blijft achter en het aantal huishoudens dat wacht op een woning groeit. Zeker in het betaalbare segment. We willen daarom een betere afstemming tussen de behoeften van onze inwoners en het woningaanbod.
- Iedereen wil aantrekkelijk wonen. We vinden het behoud van de eigen identiteit en de leefbaarheid in onze dorpen en kernen belangrijk.

Concreet aan de slag

- Volgens het huidige woningbouwprogramma worden er in de komende vier jaar ongeveer 1.250 nieuwe woningen bijgebouwd. Het grootste deel daarvan in de afrondende fases van het Geerpark, Victoria en De Gorsen. Verder starten we in deze periode met de 2^e en 3^e fase van De Grassen en met woningbouw in Steenenburg.
- We realiseren het huidige woningbouwprogramma versneld, door in deze bestuursperiode nog eens 250 extra nieuwe woningen te bouwen.
- Er komt een moment dat alle bekende inbreidings- en uitbreidingslocaties volgebouwd zijn. Dat moment bereiken we zelfs eerder door de versnelling die we door gaan voeren. Daarom gaan we nu al op zoek naar nieuwe ontwikkellocaties voor 1.000 woningen. We doen dit op basis van de Omgevingsvisie en houden hierbij rekening met de vitaliteit en woonbehoefte in onze gemeente.
- Herstructurering en transformatie krijgen een belangrijke plek naast nieuwbouw.
- Binnen het woningbouwprogramma maken we meer ruimte voor de behoeften van specifieke groepen zoals sociale woningbouw, starters, een- en tweepersoonshuishoudens, senioren en mensen met een zorgbehoefte. Ook houden we rekening met urgent woningzoekenden.
- We spelen in op de behoefte door meer maatwerk te bieden en zetten in op kwalitatief hoogwaardige en duurzame woningen. Maatwerk bestaat bijvoorbeeld uit bouw kavels voor particulieren, collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO), tiny houses en andere alternatieve woonvormen (met gemeenschappelijke voorzieningen).
- We bieden ruimte voor de bouw van tijdelijke (woon) vormen, als flexibele aanvulling op het reguliere woningaanbod.
- Vanuit de maatschappelijke behoefte onderzoeken we de mogelijkheden om met meerdere generaties op eenzelfde locatie te wonen. Een voorbeeld hiervan is een tijdelijke premantelzorgwoning.
- We bieden meer ruimte voor particuliere initiatieven en kijken waar we procedures makkelijker en sneller kunnen maken.
- We gaan aan de hand van onze woonvisie meer regie voeren op projectontwikkelaars.
- Ook vergroten we de kansen voor onze inwoners op huur- en koopwoningen. Hiervoor zetten we hulpmiddelen in. Denk bijvoorbeeld aan een zelfbewoningsplicht, anti-speculatiebeding en de Huisvestingsverordening. Verder willen we het huuraanbod via WoonService Regionaal met woningcorporatie Woonveste evalueren.
- Met de woningcorporatie maken we afspraken over onder andere de toewijzing van sociale huurwoningen, doorstroming en leefbaarheid. We maken hiervoor jaarlijks prestatieafspraken op basis van het 'Kader meerjarige prestatieafspraken gemeente, Woonveste en huurdersvereniging' dat in december 2021 is vastgesteld. Hierin is onder andere de bouw van 300 sociale huurwoningen opgenomen, met het streven dit te verhogen naar 400.
- We gaan kijken hoe we woningen betaalbaar kunnen houden. Hiervoor doen we een onderzoek, waarbij we de mogelijkheden van bijvoorbeeld de starterslening en een voorrangregeling voor eigen inwoners betrekken.
- Uit klimaatoverwegingen en om te voorkomen dat alles wordt volgebouwd, kijken we naar mogelijkheden om met bouwen de hoogte in te gaan waar dat passend is.
- In relatie tot de opgaven voor het buitengebied, doen we verder onderzoek naar de mogelijkheden van kleinschalig buitendijks bouwen. Bijvoorbeeld bij vrijkomende agrarische bebouwing voor woon-zorg-voorzieningen.
- We gaan de ruimte (deregulering) en beleidsvrijheid die de nieuwe Omgevingswet biedt voor bouwinitiatieven, optimaal benutten.
- We willen meer aandacht schenken aan erfgoed en monumenten. In het bijzonder hebben wij hierbij aandacht voor onze kerken. In het verlengde van de nieuwe Omgevingswet schenken wij hier beslist aandacht aan.

Hoger kwaliteitsniveau

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

- Niet alleen je huis bepaalt het woongenot. Ook de omgeving waar je woont en de inrichting van de openbare ruimte dragen hieraan bij.
- De keuze voor het onderhoudsniveau van de openbare ruimte leidde in de afgelopen jaren vaak tot kritische reacties. We willen daarom naar een hoger kwaliteitsniveau.
- De inrichting van de openbare ruimte moet inwoners uitnodigen om te bewegen. Wandelen, hardlopen, fietsen, mountainbiken, skaten, skeeleren en paardrijden zijn relatief laagdrempelige voorbeelden van gezond bewegen. Daarop richten we de openbare ruimte graag nog meer in. Verder moet de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk zijn. Dus ook voor mensen met een mindere mobiliteit.

Concreet aan de slag

- We zetten in op het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte zoals dat is vastgelegd in het 'Integraal beleidsplan openbare ruimte' (Ibor).
- Hierbij geven wij prioriteit aan onderhoud wegen, trottoirs, fietspaden en wijkgroen.
- We pakken de wateroverlast in woonwijken aan.
- Veel speeltoestellen zijn nu of in de komende jaren aan vervanging toe. Vanuit de gedachte om 'spelen' als leidend thema te vervangen door 'bewegen & ontmoeten' en kleine, weinig gebruikte speelplekken op te heffen, gaan we in de komende periode invulling geven aan vervanging. Voor ons gaat hierbij kwaliteit boven kwantiteit.
- Om het geld voor de openbare ruimte zo efficiënt mogelijk in te zetten, pakken we de verschillende opgaven per gebied, wijk of straat zoveel mogelijk in samenhang aan.

Goed en veilig bereikbaar

Mobiliteit en verkeer

Wat willen we bereiken?

- De bereikbaarheid van Heusden bestaat uit het vlot en veilig op je bestemming kunnen komen. Dit geldt voor alle vormen van vervoer; de fiets, de auto, te voet en het openbaar vervoer.
- Dit vraagt om de aanleg en verbetering van veilige verkeersverbindingen en verkeerssituaties voor alle groepen verkeersdeelnemers.
- Kijkend naar de toekomst is het zoeken naar meerdere vormen van mobiliteit noodzakelijk. Hierbij ligt een minder prominente plek van de auto voor de hand. Ook vermindering van overlast door geluid, stank en trillingen, moet hierbij aandacht krijgen.

Concreet aan de slag

- Voor de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) staan het Provinciale Inpassingsplan (PIP) en de afspraken binnen de aanbesteding vast. Deze afspraken kunnen niet worden aangepast. We gaan tempo maken en starten met de uitvoering zodra het kan. Binnen de uitvoering en de ruimte die het PIP en aanbesteding bieden, kijken we nog wel naar verbetermogelijkheden voor Vlijmen-Oost. Dit mag niet tot vertraging leiden.
- Voor een goede aansluiting op de GOL-plannen moeten we het onderliggende wegennet aanpassen. We bereiden de maatregelen aan het onderliggende wegennet zoveel mogelijk voor. Waar het kan, voeren we deze maatregelen zelfs al uit. Voor Vlijmen centrum wachten we nog even. We bekijken namelijk eerst wat in de praktijk de effecten van de GOL zijn voordat we hier maatregelen nemen.
- In de komende periode gaan we aan de slag met de uitvoering van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) volgens het opgestelde uitvoeringsprogramma. Hierbij betrekken we ook een oplossing van de verkeerssituatie voor de Kennedybrug.
- In de toekomst moet de fiets een sterkere concurrent worden van de auto. Vanwege de vele e-bikes, bakfietsen en duo-fietsen gaan we met een andere bril naar de fietsveiligheid en onze fietspaden kijken. Al onze kernen verdienen een veilige aansluiting op een integraal fietspadennetwerk. We stellen hiervoor een gemeentebreed fietspadenplan op, dat aansluit op landelijke fietsroutes. Met veilige routes naar scholen, sportvoorzieningen en centra.

Droge voeten

Natuur en water

Wat willen we bereiken?

- Op het gebied van natuur en water staat de ontwikkeling van ecologische verbindingzones centraal.
- Natuurgebieden moeten toegankelijk zijn en blijven voor fiets- en wandelrecreatie.
- We hebben aandacht voor zowel doelmatig waterbeheer als de kwaliteit van het oppervlaktewater. Met oog voor flora en fauna.

Concreet aan de slag

- Vanwege klimaatverandering en de toenemende kans op hoog water, is het project Hoog Water Den Bosch (HoWaBo) opgestart. Nieuwe berekeningen en recente overstromingen maken duidelijk dat de opgave er niet eenvoudiger op wordt. Daarom is gestart met HoWaBo 2.0. Samen met omliggende gemeenten en waterschappen gaan we de (ruimtelijke) gevolgen bekijken.
- We werken aan de groei van de biodiversiteit. Onze natuur is de groene longen voor ons bestaan. Verder zijn we terughoudend met het onnodig kappen van bomen.
- Via structureel overleg en onderlinge afstemming met alle partners in het Nationaal park De Loonse en Drunense Duinen en omgeving willen we de natuur in onze gemeente verbeteren.

Veilig gevoel

Veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Iedereen moet zich in Heusden veilig voelen, zowel thuis als op straat. Inwoners en gemeente zijn hier verantwoordelijk voor en blijven hier samen aan werken. Niet wegstappen maar aanpakken! Gaandeweg komt er wel steeds meer op het bordje van de gemeente te liggen, waardoor we prioriteiten moeten stellen.
- We gaan natuurlijk uit van vertrouwen in onze inwoners en ondernemers en houden het aantal regels graag minimaal. Maar als dat vertrouwen wordt geschonden en regels worden overtreden, treden we handhavend op. De prioriteiten hiervoor leggen we vast in het handavingsbeleid.

Concreet aan de slag

- Goed gedrag is de norm en we hebben aandacht voor ongewenst gedrag zoals intimidatie, overlast en verloedering. Waar mogelijk en nodig, ondernemen we actie vanuit onze bevoegdheden.
- We pakken de ondermijnende criminaliteit stevig aan via onder meer het Heusdens Interventie Team (HIT) en het Bestuurlijk Interventieteam Meierij (BIM).
- We zorgen voor adequate handhaving op straat. Boa's zijn zichtbaar en benaderbaar.
- We willen meer aandacht voor toezicht en handhaving op ergernissen zoals dumpingen, zwerfafval, illegaal grondgebruik en hondenpoep. We stellen hiervoor extra capaciteit beschikbaar.
- In overleg met de Veiligheidsregio realiseren we een nieuwe brandweerkazerne in Drunen. Om de lijnen tussen de verschillende veiligheidspartners zo kort mogelijk te houden, bekijken we of hier ook een politiesteunpunt en werkplekken voor veiligheidsmedewerkers kunnen komen.

Samen verantwoordelijk

Afval

Wat willen we bereiken?

- We streven naar meer hergebruik, meer afvalscheiding en minder restafval tegen lage kosten. Inwoners, ondernemers en gemeente zijn hier samen verantwoordelijk voor.

Concreet aan de slag

- We gaan door met omgekeerd inzamelen.
- We willen de dienstverlening en efficiency op de milieustraat verbeteren.
- Om zwerfvuil en het dumpen van afval te verminderen, zetten we publiekscampagnes en handhavers in.

2. Iedereen doet mee

Heusden kent een rijk verenigingsleven met veel maatschappelijke activiteiten en initiatieven. Iedereen doet mee, waarbij een beperking geen belemmering mag zijn. Van jeugdactiviteiten tot ontmoetingen bij de sportclub, in het buurthuis, bij de vereniging en op school. Zo maken we Heusden samen. Nu en straks. En gaat het even minder goed? Dan zijn we er ook om voor elkaar te zorgen.

Een leven lang leren

Onderwijs

Wat willen we bereiken?

- Centraal staat een leven lang leren. De verantwoordelijkheid voor goed onderwijs ligt primair bij de scholen zelf. Samen met de scholen zijn we als gemeente verantwoordelijk voor goede huisvesting en zaken zoals leerplicht, leerlingenvervoer en de relatie met

zorg. Dit geeft het onderwijs de mogelijkheid om zijn taken optimaal uit te voeren. Het blijven werken aan een goede relatie en samenwerking met zowel het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs, als volwasseneducatie zijn dan ook belangrijk.

Concreet aan de slag

- Met het onderwijs en andere partners overleggen we structureel over zaken als zorg, samenwerking, veiligheid op en om de scholen, gezond binnenklimaat, taalbevordering, kinderopvang en Integrale KindCentra (IKC). We leveren dit jaar een gezamenlijke Lokale Educatieve Agenda (LEA) op die jaarlijks bijgesteld wordt.
- Verder blijven we investeren in de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), met een programma dat zich richt op kinderen met een (mogelijke) onderwijsachterstand.
- We hebben aandacht voor meer samenwerking en samenhang binnen het onderwijs (partners binnen de educatieve agenda) in de vorm van IKC's.
- We zetten in op een intensieve samenwerking tussen Jeugd en Gezinsteam en het onderwijs.
- We geven uitvoering aan het integraal huisvestingsplan (IHP) dat recentelijk is vastgesteld. Ook de huisvesting van het d'Oultremontcollege maakt hier onderdeel van uit. Met het oog op de uitvoering maken we hiervoor een realistische en financieel haalbare planning.
- We pakken onze rol bij de planvorming voor de school en een multifunctionele accommodatie rondom de Kasteellaan in Oudheusden.
- We gaan de mogelijkheden onderzoeken van een multifunctionele accommodatie in Elshout. Bijvoorbeeld ruimte waar onderwijs, kinderopvang, buurthuis, bibliotheekfunctie en de gezondheidszorg gezamenlijk hun diensten voor de inwoners aanbieden.

In beweging blijven

Sport en bewegen

Wat willen we bereiken?

- Sport en bewegen zijn belangrijke middelen om gezondheid, sociale samenhang en integratie van kwetsbare groepen te verbeteren. De verenigingen vormen het cement van onze lokale samenleving. Sporten moet ook voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn.
- Wij ondersteunen doelen en ideeën die kinderen aanmoedigen om nu én later actief en gezond te leven.
- Heusden is trots op haar toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige sportaccommodaties, die we natuurlijk willen behouden. Bij nieuwe ontwikkelingen richten we ons op duurzame multifunctionele accommodaties die voor meerdere doelen te gebruiken zijn.

Concreet aan de slag

- We stimuleren sport- en beweegdeelname voor iedereen en in het bijzonder voor kwetsbare groepen. Hiervoor doen we bijvoorbeeld actief mee in het lokaal beweeg- en sportakkoord. Ook zetten we buurtsportcoaches in voor de verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en verschillende inwonersgroepen.
- We willen meer ruimte voor bewegen en ontmoeten, door speelplekken bij herinrichting te veranderen in beweeglocaties voor alle leeftijden.
- Wij ondersteunen verenigingen met kennis en advies bij hun verenigingstaken en bij de inzet van de vele vrijwilligers in het bijzonder.
- We zetten ons maximaal in om een buitenzwembad voor onze inwoners te behouden.
- We gaan een nieuwbouwaccommodatie bij SC Elshout realiseren.
- We gaan een sportzaal realiseren bij de nieuwe basisschool De Bussel in De Grassen.
- We pakken onze rol bij de planvorming rondom sportpark De Hoge Heide in Vlijmen en park De Schroef in Drunen. In de planvorming wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de ontmoetingsfunctie. Op basis van de plannen worden verdere keuzes gemaakt.
- We gaan de mogelijkheden onderzoeken van kunstgras bij VV Nieuwkuijk.
- We stimuleren investeringen voor verduurzaming van sportaccommodaties.

Beleven en ontmoeten

Cultuur en kunst

Wat willen we bereiken?

- Cultuur en kunst is van alle inwoners en beleven we met alle inwoners. Het zorgt voor ontmoeting en draagt zowel bij aan sociale verbinding als educatie.
- Daarnaast willen we dat de bibliotheekfuncties voor alle inwoners van Heusden beschikbaar zijn.
- Het Gouverneurshuis in de vesting Heusden vervult een belangrijke rol als beheerder en exposant van onze cultuur en geschiedenis. Dit willen we graag zo houden.

Concreet aan de slag

- We werken aan een dynamisch kunst- en cultuurbeleid. Hierbij vinden wij de mening van onze inwoners erg belangrijk.
- Wij blijven inzetten op subsidies voor cultuur, waarbij we een relatie leggen tussen de te behalen beleidsdoelstellingen en de prestaties die hiervoor worden geleverd
- Wij ronden de inhuizing van de bibliotheek in De Voorste Venne verder af.
- Door samenwerking van scholen, buurthuizen en de (toekomstige) multifunctionele accommodaties willen we komen tot een bibliotheekfunctie op maat voor alle inwoners in alle kernen. Het lopende onderzoek hiernaar werken we verder uit.

Iedereen doet mee

Wat willen we bereiken?

Integrale aanpak sociaal domein

- Wij vinden het belangrijk dat iedereen in onze samenleving mee kan doen om een gezond en gelukkig leven te kunnen leiden. Dit betekent dat we onze kwetsbare inwoners hierbij moeten helpen, zodat ook zij mee kunnen blijven doen in de samenleving. De toenemende vraag en de beperkte financiële middelen vragen om het maken van keuzes. Dit betekent dat we doen wat nodig is en dat we investeren in preventie. Door ons verder te richten op integrale ondersteuning willen we het verschil maken. We kijken bij problemen binnen een gezin bijvoorbeeld naar het dieperliggende vraagstuk in plaats van naar 'losse problemen'. Verder willen we onze inwoners snel en goed helpen.

Jeugdhulp en WMO

- Met de introductie van het Heusdense Jeugd en Gezinsteam hebben we een belangrijke stap gezet in de ondersteuning van gezinnen bij het integraal oplossen van problemen. Hierdoor voorkomen we het onnodig verwijzen van jongeren naar de gespecialiseerde jeugdhulp. De sociale wijkteams en het Jeugd en gezinsteam vormen samen Bijeen. Dit is het loket voor onze inwoners met een hulpvraag. Ons doel hierbij is, de noodzakelijke kwaliteit van zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners die de hulp het hardst nodig hebben. Hierbij zetten we het zorggeld efficiënt in.

Samen zorgen en samen leven

- De samenleving verandert. Mensen worden individualistischer, er lijkt minder begrip voor elkaar en het vertrouwen in de overheid daalt. Tegelijkertijd nemen de zorgvraag en de kosten die hieraan gekoppeld zijn verder toe. Op lokaal niveau kunnen wij de wereld niet veranderen. Wel kunnen we gebruik maken van de kracht van de samenleving. Dit betekent investeren in

de grote groep van zowel vrijwilligers bij verenigingen en maatschappelijke instellingen. Denk dan aan mantelzorgers en de rol die zij voor veel inwoners vervullen bij een gezond en gelukkig leven. Juist mensen uit de naaste omgeving dragen hieraan veel meer bij dan partijen van buitenaf. Bovendien zijn ze onmisbaar om de zorg betaalbaar te houden.

55-Plusers

- Het aantal 55-plusers binnen Heusden is groot en neemt in de komende jaren toe, inclusief het aantal alleenstaanden onder hen. Los van de huisvestingsbehoeften, is het de uitdaging ervoor te zorgen dat ook deze groep mee kan blijven doen. Dit betekent de leefbaarheid op peil houden, door onder andere te zorgen dat er voorzieningen beschikbaar zijn, waaronder de buurthuizen. En door ervoor te zorgen dat deze voorzieningen bereikbaar zijn.

Jeugd en jongeren

- Het is een uitdaging om Heusden aantrekkelijk te houden voor jeugd en jongeren en het voor hen interessant te maken hier te blijven of te komen wonen. Ook hebben we aandacht voor het toenemende aantal jongeren met psychische klachten. Deze problematiek is door de coronapandemie toegenomen.

Eenzaamheid en mantelzorgers

- Het bestrijden en voorkomen van eenzaamheid vraagt om een gezamenlijke aanpak van onze inwoners en vele partners in het maatschappelijk veld. Mantelzorgers zijn hierbij onmisbaar. We hebben aandacht voor de risico's van overbelasting als iemand constant 'aan' moet staan. En ook voor de gevolgen daarvan voor de persoon die de zorg krijgt.

Concreet aan de slag

Jeugdhulp en WMO

- We investeren in de preventie van problemen. Wanneer er in een gezin toch problemen ontstaan, pakken we deze in samenhang aan. Hiervoor versterken we het Jeugd en Gezinsteam en de sociale wijkteams.
- We gaan werken aan een betere en laagdrempelige bereikbaarheid van ons zorgloket Bijeen door er meer bekendheid aan te geven.
- We willen onze inwoners een laagdrempelige mogelijkheid bieden voor een onafhankelijk gesprek bij problemen rondom een hulpvraag. Hiervoor bestaat een vertrouwensfunctie, die we breder en minder persoonsafhankelijk willen invullen.

- We zien toe op een hoge kwaliteit van gespecialiseerde jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Dit toezicht verbeteren we door de inkoop en toegang anders te organiseren.
- We zorgen dat de beschikbare middelen voor zorg en ondersteuning effectief ingezet worden.

Samen zorgen en samen leven

- We willen investeren in een samenleving waarin we zorgen voor elkaar en waar vrijwilligers belangrijk zijn en gesteund worden.

- Hiervoor werken we aan de zichtbaarheid van Bijeen en kijken onder meer met ZorgSaam en het Vrijwilligershuis hoe we het werk kunnen verdelen. Dit doen we om te voorkomen dat mensen afhaken, omdat het ze teveel wordt.

55-Plusers

- We hebben speciale aandacht voor de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor 55-plussers.
- We willen intensief samenwerken met ouderengroeperingen. Zij spelen een belangrijke rol bij het in stand houden van de leefbaarheid in onze gemeente.

Jeugd en jongeren

- We hebben speciale aandacht voor een aantrekkelijke en veilige buurt van jeugd en jongeren. Samen gaan we kijken hoe we hun buurt nog leuker kunnen maken.
- We gaan de inzet van jongerenwerkers uitbreiden, ook om de aandacht op de leefbaarheid van jeugd en jongeren te vergroten.
- We vragen hulpverleners, onderwijsinstellingen en verenigingen aandacht te geven aan het toenemende aantal jongeren met psychische klachten. Ook vragen we extra aandacht voor de mogelijke effecten van de coronapandemie op het welzijn van jongeren.

Eenzaamheid en mantelzorgers

- We willen extra aandacht voor het bestrijden en voorkomen van eenzaamheid. Met de coalitie 'Kom erbij' willen we hierop doorpakken.
- Om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken en afhaken, bieden we respijtzorg om de zorg over te nemen. De mantelzorger krijgt zo wat rust en/of ruimte.

- We vragen aan onze partners binnen Bijeen om voor beide thema's speciaal beleid te maken.

Dementie

- Om in te kunnen spelen op de groeiende groep mensen met dementie in onze samenleving, zetten we de lijn van 'dementievriendelijke gemeente' door. Hierbij zetten we ons actief in om inwoners met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving.

Ook hiermee concreet aan de slag

- De aandacht voor volksgezondheid binnen de leefomgeving krijgt in de omgevingsvisie een prominente plek.
- We schenken extra aandacht aan de bewustwording en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling via voorlichting en scholing.
- We verbeteren de mogelijkheden voor ontmoeting. We streven hierbij naar de aanwezigheid van voldoende buurthuisfunctie in iedere kern. Het clusteren van voorzieningen en een plek creëren waar meerdere diensten of activiteiten voor jong en oud samen komen, is hierbij ons uitgangspunt.
- We stimuleren ouders om een gezinsadvocaat bij echtscheidingen in te zetten. Door meteen bij de start van de scheiding te kijken naar wat deze betekent voor de kinderen, doen we meer om ongewenste gevolgen voor hen te voorkomen.

Beter voorkomen

Armoedepreventie en schuldhulp

Wat willen we bereiken?

- De kans dat inwoners onder de huidige omstandigheden in financiële problemen komen, neemt toe. Als dit gebeurt, is er natuurlijk een vangnet. Toch is het veel beter te voorkomen dat mensen 'wegzakken' en in de financiële problemen raken. Hiervoor verleggen we de focus van armoedebestrijding naar armoedepreventie.

Concreet aan de slag

- We gaan het huidige armoedebeleid uitbouwen tot een armoedepreventiebeleid.
- We gaan door met de Heusdenpas en het KindPakket.

Verantwoordelijkheid nemen

Vluchtelingen en statushouders

Wat willen we bereiken?

- Het Rijk bepaalt hoeveel statushouders we moeten opvangen. Als gemeente geven wij hieraan vervolgens invulling.

Concreet aan de slag

- Als gemeente willen we het verschil maken door er, via een goed inburgeringstraject, voor te zorgen dat statushouders volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving.
- We onderzoeken de mogelijkheden van een tussenvoorziening. Die moet het makkelijker maken om statushouders een plaats te geven om te wonen.
- Voor de opvang van Oekraïners en statushouders nemen we natuurlijk de verantwoordelijkheid die het Rijk en de Veiligheidsregio van ons vragen.

3. Ondernemend Heusden

Werk is belangrijk voor onze zelfstandigheid en ontwikkeling. Een vitale lokale economie vormt de basis voor voldoende werkgelegenheid in Heusden. We willen Heusden aantrekkelijk houden voor bedrijven en agrariërs. Werken aan duurzaam ondernemerschap. Voor nu en straks. Ons uitgangspunt hierbij is dat iedereen mee kan doen en we niemand laten vallen.

Kansen en maatwerk

Economie en ondernemersklimaat

Wat willen we bereiken?

- Met een aantrekkelijk ondernemers- en verblijfsklimaat weten we bedrijven te binden. Dit vraagt zowel om een goed netwerk van ondernemers onderling als om samenwerking met andere lokale en regionale partners. Dit draagt ook bij aan duurzame werkgelegenheid.
- De economie van morgen krijgt vandaag de aandacht, waarbij we de MKB-ondernemers de ruimte blijven geven om te groeien. Dit vraagt voor nu en in de toekomst om voldoende, moderne en goed onderhouden bedrijventerreinen.

Concreet aan de slag

- We blijven zorgen voor een ruim kavelaanbod voor onze MKB bedrijven, nu en in de verdere toekomst. Op basis van de omgevingsvisie, realiseren we hiervoor nieuw kavelaanbod dat aansluit op de bestaande bedrijventerreinen.
- We ronden de ontwikkelingen voor een High Tech Medische Campus in Steenenburg verder af.
- We willen ondernemers extra ruimte bieden voor ontmoeting en netwerken, zowel lokaal als in regionaal verband.
- Samen met 'Ondernemend Heusden' maken we ons sterk voor een nog beter ondernemersklimaat. Onze uitdaging is bij de top van Noord-Brabant te horen.
- Voor een toekomstbestendige landbouwsector gaan we meer maatwerk bieden aan agrarische ondernemers.
- We vernieuwen de economische agenda waarbij we ook kijken naar toekomstige ontwikkelingen.

De beste uitkering is werk

Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?

- Ons uitgangspunt is dat iedereen kan meedoen. Een vitale lokale economie is belangrijk voor de werkgelegenheid. Op termijn zijn er minder werkzoekenden dan beschikbare arbeidsplaatsen. We moeten zorgen dat jongeren en zij-instromers in de juiste sectoren gaan werken en ervoor zorgen dat werknemers zo lang mogelijk duurzaam inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt. Dit houdt meer in dan alleen het aantal uitkeringsgerechtigden zo laag mogelijk te houden. Onze focus ligt daarom op het bij elkaar brengen van vraag en aanbod en werken aan alternatieven om mensen zo lang mogelijk inzetbaar te houden.
- Werk is de beste uitkering, maar niet iedereen kan werken. Naast een goed vangnet, is het voor deze groep erg belangrijk dat ze mee kan blijven draaien in de samenleving.

Concreet aan de slag

- Op Langstraatniveau zetten we in op experimenten. Hierbij gaat werk meer lonen voor mensen met een uitkering. Andere arbeidsmarktexperimenten, landelijk en regionaal, gaan we met veel aandacht volgen.
- Baanbrekers blijft voor onze gemeente de uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet. We gaan kijken naar vereenvoudiging van de dienstverlening en de klantgerichtheid binnen de samenwerking met Baanbrekers.
- We gaan door met concrete projecten, zoals Heusden Young Talent en de Dag van de Techniek. Op de verhitte arbeidsmarkt gaan we samen met ondernemers aan de slag om ook lokaal het verschil te maken. We starten nieuwe projecten op voor de ICT en horeca. Deze sectoren hebben grote moeite vacatures te vullen.
- Inwoners die noodgedwongen gebruik moeten maken van een bijstandsuitkering stimuleren we zo veel mogelijk maatschappelijk actief te blijven.

Onmisbaar voor de economie

Arbeidsmigranten

Wat willen we bereiken?

- Arbeidsmigranten zijn onmisbaar voor de economie. Bedrijven kunnen nauwelijks nog functioneren zonder hun inzet. Voor deze groep bestaat een toenemende behoefte aan goede huisvestingsplekken dichtbij het werk.

Concreet aan de slag

- De verantwoordelijkheid voor arbeidsmigranten en huisvesting ligt primair bij de werkgevers. Wij gaan ruimtelijke mogelijkheden bieden voor de huisvesting van arbeidsmigranten, dichtbij hun werk. Dit bepalen wij niet alleen en vraagt om intensieve samenwerking met de provincie. Hiervoor houden we het effect van het huidige beleid in de gaten. Waar nodig actualiseren we het. Daarbij hebben we aandacht voor inzicht krijgen, sturing geven en grip houden.

Parels en schatten

Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

- Heusden en omgeving hebben veel potentie om de toerist te vermaken. Dit blijven we uitstralen. Door toevoeging van kleinschalige en kwalitatief hoogwaardige accommodaties versterken we het aanbod. Zeker wanneer dit de verbinding tussen de Duinen en duindorp Drunen markeert.

Concreet aan de slag

- We blijven voor onze toeristische promotie en gebiedsmarketing samenwerken op Langstraatniveau in het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT). Onze inzet hierbij is, naast de bekende regionale parels, zoals Heusden vesting en de Drunense Duinen, ook de verborgen schatten onder de aandacht te brengen. Met een lokale evaluatie bekijken we of we de effectiviteit van het RBT voor het toerisme in onze gemeente nog verder kunnen versterken.
- We leggen nadrukkelijker de verbinding tussen de Duinen en duindorp Drunen. Dit zorgt ook voor spreiding van bezoekers.
- We gaan niet over tot **betaald parkeren bij natuurgebieden.**

Deuren en terrassen open

Winkelcentra en horeca

Wat willen we bereiken?

- Door de opkomst van 'online shoppen' staat het winkelaanbod ook in onze kernen onder druk. Dit betekent dat we ons nog meer gaan inzetten voor aantrekkelijke winkelcentra, met oog voor de negatieve gevolgen van leegstand.
- De horeca draagt bij aan de leefbaarheid van onze kernen. Ze vormt een spil bij evenementen en biedt een thuis voor een groot deel van ons verenigingsleven. Het horecaaanbod van Heusden is nog steeds gevarieerd. Dat willen we naar de toekomst toe graag zo houden. We moeten voorkomen dat er voor bepaalde leeftijdsgroepen gaten gaan vallen in het aanbod.

Concreet aan de slag

- We geven een vervolg aan de centrumactieplannen voor Vlijmen, Vliedberg en Heusden.
- We versterken het winkelhart van duindorp Drunen door het compacter, gezelliger, verkeerveiliger en groener te maken.
- We maken het speelveld van horeca en verenigingen of instellingen met een horecafunctie (paracommercie) inzichtelijker met duidelijke spelregels.
- We geven horecaexploitanten waar mogelijk ruimte voor het vergroten van hun terrassen en willen de horeca meer ondersteunen.
- Vanwege het personeelstekort kijken we hoe we de verbinding kunnen leggen tussen de horeca en de arbeidsmarkt.
- Voor de Vismarkt en omgeving bekijken we met alle belanghebbenden hoe we voor de toekomst de beste balans kunnen creëren.

Vitaal en toekomstgericht

Buitengebied

Wat willen we bereiken?

- We zijn trots op het buitengebied en de vele agrarische bedrijven. De enorme druk op het buitengebied is voelbaar en de vraagstukken rondom economische ontwikkeling, duurzaamheid, klimaatverandering en natuur worden steeds groter en moeilijker voor individuele ondernemers.
- In overleg met de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) en andere stakeholders zetten we ons daarom intensiever in voor een vitaal en toekomstgericht buitengebied.

Concreet aan de slag

- We bieden maatwerk aan hernieuwd en duurzaam ondernemerschap. Daar hoort ruimte bij voor passende nieuwe economische dragers of functies. We doen dit vanuit de transitie van de agrarische sector, maar ook vanwege vrijkomende agrarische bebouwing (zogenaamde VAB's).
- We zijn een serieuze gesprekspartner bij de enorme opgaven in het buitengebied, waaronder de uitdaging onze agrarische sector vitaal te houden. Hiervoor zoeken we de verbinding met agrarische ondernemers, de ZLTO en de regio. Voor onszelf zien we de rol van aanjager en netwerker.
- Agrariërs zorgen ook voor het in stand houden van onze mooie groene gemeente. Dat doen ook de natuur- en milieuverenigingen. Samenwerkingsverbanden tussen agrariërs en natuurorganisaties bieden kansen op kostenbesparing. Bijvoorbeeld bij de inrichting en het onderhoud van gronden voor natuur met een landbouwkundige waarde, biodiversiteit, ommetjes en collectief weidevogelbeheer.
- Optimale inzet van de vrijkomende gronden gaat niet vanzelf. Samen met de sector willen we hiervoor een tijdige aanpak en het juiste instrumentarium ontwikkelen.

4. **Blik op de toekomst**

Hoe kunnen we onze samenleving zo inrichten dat deze nu leefbaar blijft en straks ook nog voor onze kinderen? Schoon water, gezond voedsel, een rijke biodiversiteit, frisse lucht en een stabiel klimaat. Maar ook vrijheid, ruimte voor ontspanning en de zekerheid dat we ook in de toekomst nog voldoende eten en drinken hebben. Dat zijn onmisbare elementen. Hiervoor staan we met zijn allen aan de lat: inwoners, ondernemers, organisaties en gemeente.

Ook voor onze kinderen

Duurzame ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- We willen ook voor onze kinderen naar een duurzame toekomst voor Heusden. Het werken aan verduurzaming van de samenleving doen we bij alle opgaven waarvoor we nu en straks staan. Dit betekent dat iedereen een bijdrage kan en moet leveren aan een duurzaam Heusden. Als gemeente zorgen we voor integratie van opgaven, beleid en uitvoering, binnen alle domeinen. Hierbij betrekken we alternatieve financieringskansen en subsidiemogelijkheden.
- We werken aan bewustwording en draagvlak, door open te staan voor initiatieven en deze te stimuleren. Verder handelen we proactief, maar blijven wel realistisch.
- We zetten verder in op energiebesparing, waarbij alternatieve duurzame energiebronnen een rol spelen. Natuurlijk kunnen we dit niet alleen, dus werken we samen met onze inwoners, lokaal en regionaal.

Concreet aan de slag

- Samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties stellen we een nieuwe duurzaamheidsagenda op. In deze agenda krijgen de volgende thema's een plek: energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulaire economie en een sociale en gezonde leefomgeving.
- We zetten primair in op zon op dak. Het vol leggen van daken voor de opwekking van energie, heeft voor ons de voorkeur. Hiervoor is voldoende netwerkcapaciteit een randvoorwaarde. Daarvoor gaan we hard op de deur kloppen bij de verantwoordelijke bedrijven zoals energietransporteurs.
- Er is nog veel onduidelijk over de invloed van windmolens op de gezondheid. Natuurlijk moeten ook wij onze bijdrage leveren om in 2050 energieneutraal te zijn. Voor alle gemeentelijke voorzieningen leggen we de lat hoger. In 2030 willen we dat die allemaal energieneutraal zijn. Tegelijk willen wij hiervoor wel alle alternatieven zorgvuldig afwegen en daarbij zoveel mogelijk rekening houden met ieders belangen.
- In de Regionale Energie en KlimaatStrategie (REKS) zijn diverse energiehub's opgenomen. Energiehub's zijn plekken waar verschillende soorten energie-infrastructuur elkaar ontmoeten. We gaan een verkenning doen naar de meest geschikte locaties voor zowel energiehub's, zonnevelden, als locaties voor grootschalige energieopwekking. Hierbij moeten we zorgen voor een verantwoorde ruimtelijke inpassing in het landschap en rekening houden met de gezondheidseffecten op onze inwoners.
- Bij initiatieven die bijdragen aan de energietransitie is minimaal 50% lokaal eigenaarschap het uitgangspunt.
- We stimuleren energiebesparende maatregelen die relatief eenvoudig te realiseren zijn, zoals isolatie van bestaande woningen.
- We vinden het belangrijk dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zich voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Bijvoorbeeld door het vervangen van verharding door groen, het aanleggen van groene daken en het afkoppelen van de hemelwaterafvoer, inclusief het aanbrengen van regentonnen.
- We gaan door met de verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen. Dit geldt ook voor onze organisatie en geven zo het goede voorbeeld.
- We staan positief tegenover regionale samenwerking op het gebied van energie, om de lusten en lasten evenredig te verdelen.
- We volgen de landelijke en regionale ontwikkelingen rondom alternatieve energiebronnen, zoals de toepassing van waterstof en energieopslag.
- Door toename van het aantal elektrische en geëlektrificeerde auto's stijgt de behoefte aan oplaadpunten. Opladen kan niet altijd op eigen terrein. We vergroten daarom het aantal oplaadpunten en kijken hierbij naar de mogelijkheden om deze te integreren in lantaarnpalen.

Gebruik van kracht en creativiteit

Inwoners- en overheidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Er zit ontzettend veel kracht en creativiteit in onze dorpen en wijken. Inwoners, verenigingen en ondernemers weten vaak beter wat er speelt dan wij als gemeente. We ondersteunen goede initiatieven uit de samenleving. Soms werkt het zelfs resultaatgerichter om als overheid een stapje terug te doen; van inwonersparticipatie naar overheidsparticipatie. Het gaat veelal niet eens om geld. Het helpt als de gemeente meedenkt en zaken mogelijk maakt.
- Bij nieuwe plannen, groot en klein, betrekken we inwoners en andere belanghebbenden vroeg. Niet eenmalig of bij toeval, maar structureel. Hierbij zijn we eerlijk en duidelijk over wat wél en wat níét mogelijk is. Zo voorkomen we teleurstelling en creëren we draagvlak.
- Daarnaast betekent participatie dat we inwoners en ondernemers meer ondersteunen in hun rol.

Concreet aan de slag

- We willen de inwonersparticipatie begrijpelijker maken voor iedereen. Voor inwoners, raad, bestuur en medewerkers. Dit vraagt van het college, de raadsleden en de medewerkers om meer in het midden van de samenleving te gaan staan. Midden in de samenleving, tussen onze inwoners, ondernemers en organisaties, om te zien en horen wat er werkelijk leeft en er vervolgens op in te spelen. Wat kunnen inwoners verwachten, waar moeten ze aankloppen met initiatieven en hoe kunnen wij ze hierbij helpen? Dit zijn vragen waarop wij verder ingaan in een participatienota die we op gaan stellen.
- De wijkwethouders gaan zich sterk maken om inwonersparticipatie te bevorderen. Dit betekent er vaker op uit trekken en luisteren naar wat er speelt, ook als het geen gemeentelijk agendapunt is. Natuurlijk kunnen hierbij ook raadsleden aanschuiven.
- We houden de doelen voor de Buurt Bestuurt-comités tegen het licht en bekijken waar verbreding en verbetering in de aanpak mogelijk is.
- Via de G1000-methode houden we een burgerberaad in de wijk Vliedberg. Met de ervaringen die we hier op doen, kijken we of we dit instrument ook in andere wijken en kernen of voor de hele gemeente kunnen inzetten.
- We willen in gesprek blijven met onze jeugd en jongeren om ook hun ideeën en oplossingen te horen. Voor de basisschoolleerlingen kan dit bijvoorbeeld tijdens pizzasessies. We betrekken het d'Oultremontcollege voor leerlingen van het voortgezet onderwijs en kijken naar mogelijkheden om in contact te komen met de groep jongeren van boven de 18.
- Zoals al aangegeven in het voorwoord, gaan we werken aan een duurzame toekomst voor Heusden en aan de slag met onze toekomstvisie. Natuurlijk doen we dit samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties, voor de komende vier jaar en de periode daarna.

Voor onze inwoners en ondernemers

Wat willen we bereiken?

Bestuurszaken

- Als gemeente zijn we er voor onze inwoners en ondernemers. Ze moeten op ons kunnen rekenen. We zien het als onze plicht hiervoor te zorgen en verder te werken aan het vertrouwen. Dit betekent dat we als raad, college en organisatie nog dichter bij onze inwoners en ondernemers moeten gaan staan. Onze sleutelwoorden hierbij zijn 'snel, benaderbaar, aanspreekbaar en zichtbaar'.

Samenwerking

- Afhankelijk van de inhoud en de aard van de opgave, zoeken we samenwerking met die partners die het best bij de Heusdense ambities passen. We laten ons hierbij minder leiden door grenzen die door anderen worden opgelegd.

Informatievoorziening en dataveiligheid

- Zorgvuldig en betrouwbaar omgaan met de gegevens van onze inwoners en bedrijven vinden we belangrijk. Gelijktijdig bieden data een schat aan informatie die we als input voor ons beleid gebruiken. Ook voor het analyseren van problemen biedt datagedreven werken een mogelijkheid het goede te behouden en de rest te verbeteren.
- We hebben extra aandacht voor onze cyberveiligheid om een aanval te voorkomen en bij een aanval de negatieve gevolgen zo klein mogelijk te houden.

Dienstverlening

- We vinden snelle (digitale) dienstverlening (voor alle leeftijden, begrijpelijk en toegankelijk) belangrijk.
- We blijven continue werken aan een open en snelle communicatie.
- Wij vinden het actief openbaar maken van allerlei stukken erg belangrijk. Daarom zijn we blij met de komst van de Wet open overheid (Woo). Ons doel is dat inwoners zelf zoveel mogelijk (online) informatie en besluiten kunnen opzoeken zonder daarvoor een extra verzoek te hoeven doen.

Concreet aan de slag

Bestuurszaken

- We zetten in op ‘gezond verstand’. Dit betekent dat we alleen regels opschrijven die echt noodzakelijk zijn. Onnodige regels schrappen we. Ons uitgangspunt hierbij is ‘iets kan, tenzij...’.
- We zijn vanaf het begin eerlijk en duidelijk over wat wél en wat níét kan.
- We leggen de noodzaak en gevolgen van besluiten beter uit. Dit doen we op een begrijpelijke manier. Via onze website blijven we ervoor zorgen dat mensen onze besluiten kunnen lezen.
- We zijn trots op de open bestuurscultuur in Heusden. Op die basis werken we samen met alle partijen in de gemeenteraad verder aan goede besluitvorming voor onze inwoners en ondernemers.

Samenwerking

- Heusden is actief binnen twee regio’s en diverse samenwerkingsverbanden. Dat is niet gebruikelijk. Dit biedt ons kansen om, afhankelijk van de inhoud en de aard van de opgave, die partners te kiezen die het beste bij onze ambities passen. Tegelijkertijd is deze manier van werken vaak complex. Een voorbeeld daarvan is zorg en veiligheid: onze zorgpartners hebben we in regio Hart van Brabant, onze veiligheidspartners in Brabant-Noord. We bekijken of deze manier van werken, die we intern ‘dansen op verschillende schalen’ noemen, om een andere invulling vraagt.

Communicatie

- We blijven communiceren in duidelijke en begrijpelijke taal en werken constant aan verbetering.
- Hierbij willen wij iedereen bereiken, ook de groep die digitaal wat minder vaardig is.

Informatievoorziening en dataveiligheid

- Als transparante overheid delen we het gebruik van data graag met onze inwoners, ondernemers en organisaties. Toch mag data niet zomaar voor alle doeleinden worden gebruikt. Het algemeen belang schuurt soms met de privacybelangen. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer het over openbare orde en veiligheid gaat. Toch gaan we kijken hoe we data beter en breder in kunnen zetten. Natuurlijk binnen de geldende regels.
- Gelet op diverse ontwikkelingen in de afgelopen periode, waaronder de toenemende cyberaanvallen op overheden, moeten wij er ernstig rekening mee houden dat we gehackt worden. We brengen daarom de risico’s beter in beeld om eventueel aanvullende maatregelen te kunnen nemen..

Dienstverlening

- In een wereld die steeds digitaler wordt, kiezen inwoners en ondernemers graag zelf de kanalen die het beste bij hun behoefte passen. Wij willen met onze dienstverlening in deze behoeften voorzien.

- Onze dienstverlening is voor iedereen toegankelijk. We hebben daarbij ook aandacht voor mensen met een beperking.
- We bieden inwoners de mogelijkheid voor een huisbezoek van onze medewerkers. Dat doen we in de vorm van een keukentafelgesprek.
- We willen de dienstverlening op peil houden wanneer de Omgevingswet in gaat en zeker in de beginperiode van deze wet.
- In onze dienstverlening staat de klant centraal. Dit betekent afspraken op tijd nakomen. Het betekent ook eerlijk zijn, ook als de verwachtingen van de klant niet reëel zijn.

Ook hiermee concreet aan de slag Personeel en organisatie

- Door de coronamaatregelen werkt het personeel vaker thuis of op andere locaties. Daarom willen we naar één kantoor. We houden hierbij rekening met de wensen voor veranderingen aan de raadzaal.
- De huidige arbeidsmarkt is krap. Ook zijn specialistische functies moeilijk in te vullen. Dit zet de dienstverlening op onderdelen onder druk. We blijven onszelf onderscheiden op de arbeidsmarkt en zoeken naar aanvullende manieren om nieuw personeel aan te trekken.

Grondbeleid en pacht

- Om ook in de toekomst voldoende bouwgrond te hebben, voeren we vanuit het grondbeleid een haalbaarheidsstudie uit. In deze haalbaarheidsstudie kijken we naar verschillende zoekgebieden uit de Omgevingsvisie.
- Om de gemeentelijke beleidsdoelen te kunnen realiseren, gaan we alleen bij hoge uitzondering over tot de verkoop van cultuurgronden.

Gemeentelijk vastgoed

- Het gemeentelijk vastgoed is een middel en geen doel op zich. Wanneer gemeentelijk vastgoed niet meer nodig is voor de huisvesting van maatschappelijke functies, stoten we het af.
- In het verlengde van het rekenkamerrapport, gaan we bekijken hoe strategische vastgoedsturing kan bijdragen aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad.
- We gaan door met de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed.

Inkoop

- We willen lokale ondernemers maximaal kansen bieden bij inkoop en aanbestedingen, voor zover wet- en regelgeving dat toestaat. Ook hebben wij hierbij aandacht voor social return.

Gemeentelijke portemonnee

Financiën

Wat willen we bereiken?

- Heusden blijft een financieel gezonde gemeente, door verantwoord beheer van de gemeentelijke portemonnee. We geven niet meer geld uit dan dat er binnen komt.
- Alle investeringen en uitgaven die we doen, komen (in) direct ten goede aan de gemeenschap.

Concreet aan de slag

- We werken jaarlijks aan een meerjarenbegroting die per saldo over een periode van vier jaar sluitend is.
- We houden de lokale lasten voor onze inwoners en ondernemers laag. De onroerend zaak belasting (OZB) verhogen we hooguit met de inflatiecorrectie.
- De rioolheffing en afvalstoffenheffing houden we kostendekkend.
- We hanteren een veilig risicoprofiel als uitgangspunt voor onze reservepositie.
- We gaan ons bestuurlijk en ambtelijk maximaal inzetten voor het gebruik van subsidies. Hierbij betrekken we ook alternatieve financieringsvormen, zoals 'crowd funding'.
- Zowel bij nieuw als bestaand beleid kunnen andere keuzes en minder regels ons werk efficiënter en dus goedkoper maken. We houden dit continu tegen het licht.
- Vanuit nieuwe wetgeving is een deel van de bouwbegeleiding niet meer verplicht en dus ook niet meer via leges te verhalen. Als we trouw willen blijven aan onze huidige dienstverlening richting inwoners en ondernemers brengt dit extra kosten met zich mee. We gaan daarom een breed onderzoek doen naar het gewenste niveau van dienstverlening in relatie tot de kosten en de mogelijkheden van legesheffing.
- We gaan de mogelijkheden onderzoeken van kostenverhaal bij ontwikkelende partijen voor onder meer de realisatie van infrastructurele voorzieningen, de doelstellingen uit de woonvisie en groenprojecten.

Financiële impact

Op hoofdlijnen is de financiële impact van dit coalitieprogramma 'Heusden Nu en Straks' voor de bestuursperiode 2022-2026 doorgerekend. Conclusie: de geschetste richting past binnen de beschikbare financiële ruimte. Later dit jaar vertalen we dit coalitieprogramma en de informatie uit de voorjaarsnota inhoudelijk en financieel verder in de gemeentebegroting voor 2023. Vanaf 2026 is er nog onduidelijkheid over de koers die het Rijk gaat varen. Deze onduidelijkheid maakt het moeilijk de financiële impact op de periode 2026 en verder van die koers in te schatten.

Belangrijk voor onze jonge inwoners

Tijdens een pizzasessie gaven de jeugdburgemeesters- en ambassadeurs aan wat zij voor de komende vier jaar belangrijke punten vinden. Alle ideeën overhandigden ze tijdens een dialoogsessie met de gemeenteraad in een ideeënbus aan Martijn van Esch.

Aantal hartapparaten (defibrillators) uitbreiden.

Speeltuinen heel en schoon en voor iedereen. En meer voor de jeugd van 11 jaar en ouder.

Scholen kunnen verzorgingstehuizen adopteren om leuke dingen voor te doen.

Er zijn al veel sporten mogelijk. Graag zo houden en uitbreiden.

Maatjesproject voor kinderen. Ook voor Oekraïense kinderen.

Een antipestbeleid: een persoon aanwijzen als gemeente waar je terecht kunt.

Verkeersveiligheid:
▪ Vooral naar en rondom scholen en voor rolstoelers
▪ Goede fietspaden en minder auto's

‘Wijkhelden’: die halen vuil op in de wijk.

Minder stenen, meer groen.

Zonnepanelen op scholen, meer laadpalen.

Scholen kunnen speeltuinen adopteren om schoon te houden.

Openbaar vervoer betaalbaar houden.

Meer filmpjes, ook op TikTok, mét gebarentolk.

Vaker een pizzasessie als gemeente organiseren. Ook voor oudere jeugd.

Een open dag van de gemeente organiseren en zo laten zien wat er allemaal gebeurt.

Bibliotheken moeten blijven.

Meer huizen die betaalbaar zijn. Ook oog voor natuur houden.

Meer schoonmaakdagen in de gemeente houden en alle afvalbakken vaker legen. Afval weggooien, net als sporten, leuk maken.

Gemeente Heusden is goed zoals die is.

Portefeuilleverdeling

Willemijn van Hees
Bestuur en veiligheid

Martijn van Esch
Financiën, economie
en sport

Peter van Steen
Sociaal domein

Johan Meesters
Bouwen, wonen
en buitengebied

Jeroen van den Bosch
Duurzaamheid, cultuur
en onderwijs

Thom Blankers
Werk, recreatie
en verkeer

A yellow speech bubble with a small tail pointing towards the bottom left, containing the title text.

**Heusden
Nu en Straks
2022 - 2026**